

STRATEGIJA UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ (2017-2020)

Z gledom in strokovnostjo – za varno družbo in nove začetke.

Strategija ima namen začrtati cilje, da bomo kot zaporski sistem uresničevali svoje poslanstvo znotraj družbe. Skupaj z vsakim zastavljenim ciljem so predstavljeni ukrepi, ki spodbujajo in vključujejo vsakega posameznika, da prispeva in (s)prejme svoj del vloge v procesu.

VREDNOTE:

- zakonitost, nepristranskost in strokovnost;
- dostojanstvo, spoštovanje in zaupanje;
- odgovornost in sodelovanje.

POSŁANSTVO:

Osnovno poslanstvo je izvrševanje različnih kazenskih sankcij in pripora. Gre predvsem za izvrševanje zapornih kazni in vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom. Prizadevamo si, da so zapori varni za družbo, zaposlene in zaprte, ter da zagotavljamo možnost reintegracije oseb v družbo.

To pomeni, da mora biti obravnava zaprtih oseb organizirana tako, da jim omogoča usposabljanje za življenje na prostosti, da bodo po prestani kazni lahko živeli v skladu z veljavnimi pravnimi in moralnimi normami.

VIZIJA:

Delujemo v smeri učinkovitega izvajanja kazenskih sankcij in vzpostavljanja odličnega javnega zaporskega sistema. Usposobljeno, motivirano in ciljem predano osebje se uspešno sooča z izzivi razvijajoče se družbe. Izvaja se uspešna podpora in sodelovanje pri programih socialne reintegracije obsojenih oseb, pri čemer je v ospredju zagotavljanje in ohranjanje njihovega dostojanstva. Zavedamo se, da z aktivnim zaporskim sistemom oblikujemo varnejšo družbo, zato želimo stremeti k pametni, vključujoči in trajnostni rasti.

NALOGI - izhajajoč iz poslanstva (vsaka NALOGA ima CILJNA PODROČJA):

- NALOGA zagotavljanja varnih zaporov za družbo, zaposlene in zaprte osebe

CILJNO PODROČJE:

/delovno okolje

/varnost in varovanje

/prostorski razvoj in viri

- NALOGA zagotavljanja možnosti reintegracije

CILJNO PODROČJE:

/obravnava

/specialne obravnave

Zagotavljanje varnih zaporov za družbo, zaposlene in zaprte osebe

CILJNO PODROČJE: delovno okolje

Ciljno področje delovnega okolja naslavlja cilje, vezane na zadovoljstvo in delo zaporskega osebja, njihovih medsebojnih relacij ter zdravega in varnega delovnega okolja.

CILJI:

- pripravljeni potrebni zakonski in podzakonski predpisi

Ukrepi: oblikovanje delovne skupine, pregled obstoječe zakonodaje s področja izvrševanja kazenskih sankcij, priprava predlogov sprememb in dopolnitev.

- določeni in potrjeni normativi in standardi: skrb za zaporsko osebje s poudarkom na zdravem okolju

Ukrepi: priprava in sprejetje minimalnih standardov in normativov. Programi naj bodo pripravljeni tudi v skladu z normativi glede varnosti pri delu in zdravja posameznika. Sprejet etični kodeks – zaveza in motivacija za zaposlene, da postavljajo zaprte osebe v ospredje.

- prenovljen kadrovski načrt in načrt izobraževanja zaposlenih

Ukrepi: uskladiti kadrovski načrt z normativi, zagotoviti potrebno število zaposlenih; razvijanje programov izbora kandidatov in razvoj kadrov; ustanovitev centra za izobraževanje za področje izvrševanja kazni zapora in oblikovati program ter način izvajanja stalnega usposabljanja in izobraževanja z naborom sodelavcev; priprava enotnih potrebnih programov permanentnega usposabljanja in izobraževanja, zagotoviti predpisano časovno izvajanje usposabljanja vseh pravosodnih policistk in policistov v skladu s predpisi.

- zaposleni v delovnem okolju se čutijo pripadne in lojalne, razvijajo svoje veščine in sposobnosti, ter imajo možnost vrednotiti svoje delo

Ukrepi: oblikovati nabor vsebin, o katerih je potrebno stalno izpopolnjevanje. Vzpostaviti načine vrednotenja dela, sodelovanje in povezovanje različnih profilov zaposlenih, določiti organizacijske cilje in naloge.

- vzpostavljene so povezave sodelovanja z organizacijami in posamezniki, ki so s svojim delovanjem v podporo pri uresničevanju poslanstva

Ukrepi: prepoznavna različnih organizacij in vzpostavitve mreže ter oblikovanje načrta sodelovanja s posamezno organizacijo; redno sodelovanje s sindikalnimi organizacijami.

- oblikovana je služba za pripravo evalvacij delovnih procesov, programov, analiz in raziskav (raziskovanje na področju penologije).

Ukrepi: vzpostavitev službe, določitev nalog, izbira posameznikov, ki naloge opravljajo, ter metaanaliza opravljenega dela.

Zagotavljanje varnih zaporov za družbo, zaposlene in zaprte osebe

CILJNO PODROČJE: varnost in varovanje

Ciljno področje varnost in varovanje naslavlja cilje izvršitve kazni v varnem okolju in ob občutju varnosti v celotni družbi.

CILJI:

- pravosodnim policistkam in policistom je zagotovljena predpisana oprema

Ukrepi: popis opreme, popis potreb, izbira izvajalca, zagotoviti finančna sredstva.

- nadgradnja sistema tehnične varnosti

Ukrepi: popis sedanjega stanja in delovanja sistemov varnosti, popis potreb po zamenjavi in po novih sistemih, pregled novosti sistemov varnosti, poskusno uvajanje novega sistema v enem od zavodov v obliki pilotnega projekta, odločitev o uporabnosti, izbira izvajalca.

- povečana varnost družbe

Ukrepi: izobraževanje in priprava na nove oblike kriminalitete (terorizem, radikalizacija ...); ustanovitev delovne skupine za pripravo potrebnih smernic za delo z osebami v povezavi z novimi oblikami kriminalitete (nastanitev, način dela, varnostni postopki ...).

- razviti sodobni programi statične in dinamične varnosti v zaporih

Ukrepi: zagotoviti varne pogoje za prestajanje kazni zapora zaprtih oseb. Zagotoviti večjo vključenost zaposlenih v aktivnosti zaprtih oseb (izboljšanje klime, odnosov, zaznava sprememb ...), zagotoviti dosledno ter enotno opravljanje del in nalog.

- vzpostavljen je učinkovit nadzor

Ukrepi: zagotavljati učinkovit nadzor nad izvajanjem del in nalog, določitev procesov dela, kjer je nadzor pomanjkljiv, izmenjava dobrih praks med zavodi, priprava predlogov in izvedba učinkovitejšega nadzora.

- vzpostavljen je sistem nekonfliktnega reševanja sporov v zaporih

Ukrepi: intenzivnejše usposabljanje vseh zaposlenih s področja komunikacije; usposabljanje iz praktičnih primerov konfliktnih situacij; prepoznavanje situacij, ki vodijo v konflikt; uvedba programov usposabljanja s področja mirnega reševanja konfliktov. Nuditi podporo zaprtim osebami z nenasilno komunikacijo.

- zagotovljena javnost dela; izboljšana obveščenost in medsebojno komuniciranje

Ukrepi: postaviti način komuniciranja z javnostmi; pogostejša predstavitev pozitivnih projektov in dogodkov po zavodih ter spreminjanje stereotipnih predstav o zaporih; predstavitev poklicev zaporskega sistema in opreme, uvedba dnevov odprtih vrat za določene skupine, medije; nadgradnja internega komuniciranja med zaposlenimi in prenovitev oglasne deske ter intraneta.

Zagotavljanje varnih zaporov za družbo, zaposlene in zaprte osebe

CILJNO PODROČJE: prostorski razvoj in viri

Ciljno področje prostorski razvoj in viri naslavlja cilje, ki vplivajo na možnosti izvrševanja kazni v odnosu do kvalitete in kvantitete. S ciljnim področjem se izboljšujejo pogoji zaposlenih in zaprtih oseb.

CILJI:

- izdelan načrt novogradenj, investicij in investicijskega vzdrževanja obstoječih kapacitet za določeno obdobje

Ukrepi: popis obstoječega stanja; določitev prioritet investicij in novogradenj ter načrt izvedbe.

- izdelani so novi normativi za določanje prostorskih zmogljivosti v skladu s standardi CPT

Ukrepi: preučitev dokumentov CPT - Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, analiza kapacitetnih zmožnosti glede na standarde in izdelava normativov.

- zamenjana dotrajana oprema

Ukrepi: analiza sedanjega stanja opreme, delavnih sredstev in avtomobilov; priprava kratkoročnega in dolgoročnega načrta za nabavo in postopno zamenjavo opreme ter vozil po prioritetenem načrtu.

- izpeljane so možnosti samooskrbe zavodov

Ukrepi: pregled možnosti in priprava pogojev za izvajanje samooskrbe zavodov.

- razvita je večja občutljivost za obiskovalce

Ukrepi: izpeljava ukrepov za informiranje obiskovalcev in odzivanje na njihove potrebe.

- posodobljena in razvita je informacijska podpora

Ukrepi: zagotovitev in izobrazba vseh, ki uporabljajo informacijsko podporo; zagotovitev računalnikov, računalniške opreme in programske opreme (E-zapori, Ocena dejavnikov tveganja in potreb ...); priprava učinkovite nadgradnje e-zaporov s ciljem večje uporabnosti in pomoči.

Zagotavljanje možnosti reintegracije

CILJNO PODROČJE: obravnava

Ciljno področje obravnave naslavlja cilje izvrševanja kazni v povezavi z varnostjo, kvaliteto bivanja in vrnitvijo v družbo.

CILJI:

- izboljšane so možnosti preprečevanja povratništva in vključevanja obsojenih v družbo

Ukrepi: pripraviti smernice za delo strokovnih delavcev; pripraviti smernice za delo s skupinami zaprtih oseb: mladoletniki, ženske, tujci, priporniki, dolge kazni ...; odpravljanje težav pri zagotavljanju obravnave zaprtih oseb s težavami v duševnem zdravju.

- zaprtim osebam je zagotovljenih dovolj možnosti za delo in izobraževanje med prestajanjem kazni, s čimer je povečan odstotek zaprtih oseb s kakršnokoli obliko dela ali izobraževanja

Ukrepi: preveriti ustreznost trenutne pravno-organizacijske oblike gospodarskih dejavnosti; pripraviti akcijski načrt na področju dela in zaposlovanja zaprtih; povečati sodelovanje z zunanjimi (lokalnimi) podjetji in lokalno skupnostjo; omogočati in razvijati različne programe izobraževanja; sodelovanje v različnih projektih.

- razvita in ponujena je možnost obnavljalne pravičnosti (restorativne pravičnosti)

Ukrepi: izvajanje izobraževanja; pripraviti izhodišča za modele obnavljalne pravičnosti (odnos do kaznivega dejanja, prevzemanje odgovornosti s strani zaprte osebe, povračilo škode ...).

- občutljivost za odpravljene težave starostnikov in oseb, ki potrebujejo dodatno pomoč in nego na prestajanju kazni zaporov

Ukrepi: ureditev prilagojenih bivalnih prostorov za zaprte osebe, ki zaradi starosti, bolezni ali invalidnosti potrebujejo dodatno pomoč pri zadovoljevanju osnovnih življenjskih potreb v obliki nege ali socialne oskrbe glede na prostorske zmožnosti zavoda.

- razvite so nove možnosti za povezavo z družino in še posebej za stik z otroki

Ukrepi: preučiti sedanje stanje možnosti za povečanje stikov zaprtih z otroki; razviti podporne programe za otroke in za delo z obsojenci-starši (tudi v sodelovanju z nevladnimi organizacijami) ter ustrezno izobraziti osebje za delo z otroki, ki prihajajo v zavod, in za delo z obsojenci-starši.

- strokovni delavci so dodatno multidisciplinarno usposobljeni za individualno in skupinsko obravnavo zaprtih oseb

Ukrepi: preveriti ustreznost in kakovost dosedanjega dela osebja pri individualnih in skupinskih oblikah dela z zaprtimi osebami; zagotoviti redna delovna srečanja in supervizije strokovnih delavcev.

- nadgrajen je mehanizem svetovanja in pomoči zaprtim osebam pri socialnem vključevanju

Ukrepi: zagotoviti izvajanje programa prostovoljnega svetovanja v vseh zavodih in s tem posameznikom nuditi prilagojeno pomoč, ki bo dostopna vsem zaprtim osebam, da bi mogli uresničiti načrte za osebni razvoj in ponovno vključevanje v družbo; razvijati in spodbujati pozitivno socialno

mrežo zaprtih oseb z družino in drugimi močnimi podpornimi člani; zagotoviti socialno službo v vseh zavodih za prestajanje kazni in skrbeti za njen razvoj; pomoč pri ponovnem vključevanju v družbo in na trg dela po prestani kazni zapora.

- kontinuiteta mehanizmov za obravnavo samomorilnih

Ukrepi: preveri se trenutna praksa izvajanja ukrepov, pripravijo se predlogi izboljšav; zagotavljajo se redna supervizijska srečanja; nudijo se dodatna usposabljanja izvajalcem.

- sodelovanje s probacijsko službo

Ukrepi: prepoznati načine sodelovanja, medsebojna sistemska podpora ter vzpostavitev stalnega stika in korespondence.

Zagotavljanje možnosti reintegracije

CILJNO PODROČJE: specialne obravnave

Ciljno področje specialne obravnave naslavlja cilje izvršitve kazni, vezane na specifične težave zaprtih oseb.

CILJI:

- **preučena je možnost in narejen načrt za klasifikacijo zaporov, vezanega na specialne obravnave zaprtih oseb**

Ukrepi: izdelati analizo, ki vključuje vse prostorske možnosti, vire in ovire; zbrati predloge zavodov; pripraviti osnutek oz. načrt klasifikacije; pripravi popis potreb (kader, oprema ...) za realizacijo klasifikacije zaporov.

- **strokovni delavci so usposobljeni za vodenje obravnave storilcev kaznivih dejanj z elementi nasilja in zaprtih oseb z nasilnim vedenjem**

Ukrepi: zagotoviti število zaposlenih po normativih; identificirati zaposlene, ki želijo izvajati obravnavo oseb, ki se nasilno vedejo (dodatne poleg obstoječih); zaposleni opravijo program usposabljanja; izbere se supervizor; zagotavljajo se redne aktivne in supervizijska srečanja; nuditi dodatna usposabljanja na področju dela z nasilnimi; identificirati težave in probleme pri izvajanju obravnave ter jih obravnavati.

- **pridobljene so nove veščine in znanja pri obravnavi odvisnikov od prepovedanih drog in alkohola**

Ukrepi: preveri se trenutna praksa izvajanja obravnave in se pripravi predloge izboljšav; realizacija izboljšav; nuditi dodatna usposabljanja izvajalcem na področju obravnave odvisnosti; redno zagotavljanje srečevanja aktiva in zagotavljanje rednih supervizijskih srečanj; redno spremljanje novosti na področju razvoja prepovedanih psihoaktivnih substanc in njihovih učinkov ter pomoči odvisnim; zagotoviti pogoje (kadrovske, organizacijske, prostorske) za vzpostavitev oddelka brez drog
- za izvedbo pilotnega projekta za oddelke brez drog.

- **kontinuiteta mehanizmov za obravnavo storilcev kaznivih dejanj s področja spolne nedotakljivosti**

Ukrepi: preveri se trenutna praksa izvajanja obravnave in se pripravijo predlogi izboljšav; realizacija izboljšav; preučijo se modeli dobrih praks na tem področju; preučiti in po potrebi spremeniti obstoječe dogovore v zvezi s storilci kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost; zagotoviti število zaposlenih po normativih; zagotavljanje rednih supervizijskih srečanj; nuditi dodatna usposabljanja izvajalcem.

- **vzpostavljen je načrt in izvajanje deradikalizacije**

Ukrepi: identifikacija oseb; imenuje se delovna skupina; pripravi se načrt; vključitev tematike v usposabljanje.